

İki farklı hastanede hasta tiplerine göre hemşirelik bakım süreleri arasındaki farkın belirlenmesi*

*Yıldırım D, Oktay S, İki Farklı Hastanede Hasta Tiplerine Göre Hemşirelik Bakım Süreleri Arasındaki Farkın Belirlenmesi, Hemşirelik Dergisi, 2005, Cilt XIII, Sayı: 55, 21-36

Hasta sınıflandırma sistemi

- Hasta sınıflandırma sistemi, en az bakım gerektiren hastadan, en çok bakım gerektiren hastaya kadar, hemşirelik bakım gereksinimleri çok çeşitli olan hastaların sınıflandırılarak her bir kategorideki hastanın, 24 saatte ne kadar (kaç saat) hemşirelik bakımına ihtiyacı olduğunu ve bu hastaların optimal bakım ihtiyaçlarını karşılamak üzere serviste ne kadar hemşirenin bulunması gerektiğinin hesaplanmasıdır.

- Hasta sınıflandırma sisteminde kullanılan ölçek, hastaların bakım ihtiyaçlarına göre hastaları sınıflandıran, geçerli ve güvenilir bir ölçek olmalıdır.
- Ayrıca hasta sınıflandırma ölçekleri, hastanın hastalığının tipine, bakım ihtiyaçlarına, hastaya verilen hemşirelik bakımının çeşitliliğine göre değiştiği için kuruma özgü hazırlanmalıdır.
- Pediatri servisi için hazırlanan bir hasta sınıflandırma ölçeği, dahiliye- cerrahi servislerinde kullanılamaz ya da yoğun bakım için hazırlanan bir ölçek, yenidoğan yoğun bakımında kullanılamaz. Çünkü değerlendirme kriterleri farklıdır.

Materyal- Method

- 450 yatak kapasiteli bir SB hastanesinin (A Hastanesi) ve 200 yatak kapasiteli bir özel hastanenin sadece dahiliye-cerrahi servisleri evreni oluşturmuştur. Örneklem ise Şubat-Mart 2000 tarihleri arasında, çalışmanın yapıldığı servislerde çalışan hemşireler ve yatan hastalardan oluşmuştur.
- Veri toplamada Cheltenham'ın hasta sınıflandırma ölçeği, geçerlilik ve güvenirliliği yapıldıktan sonra kullanılmıştır.

Materyal- Method

- Serviste yatan hastalar her gün sınıflandırılırken, aynı zamanda her bir hastaya yapılan işlemler tek tek kayıt edilmiştir.
- Hasta tiplerine göre yapılan işlemler ayrı ayrı analiz edilerek her bir işleme ayrılan standart uygulama süresi, kronometre ile ölçülmüştür. Veri toplama ve hesaplama yöntemlerini «Sağlık Hizmetinde Yönetimsel Sorunların Analizi» kitabımızın «Servis yönetimi» bölümünde bulabilirsiniz.
- Hasta tipine ayrılan hemşirelik bakım süreleri hesaplanmıştır.

Sonuç

- A ve B Hastanelerinin dahiliye ve cerrahi servislerinde yatan hastalar, aynı hasta sınıflandırma ölçeği ile değerlendirilip, hasta bakım süreleri ölçüldüğünde, aralarında istatistiksel olarak oldukça büyük farklar ($p < 0,001$) olduğu belirlenmiştir (Tablo 1).
- İki hastane arasındaki farkın en önemli nedeni ise, A hastanesinde hasta bakım işlerinin bazıları (el-yüz temizliği, verilen ilaçların içirilmesi, hastanın giysilerinin değiştirilmesi, mobilize edilmesi vb) hastaların refakatçileri tarafından bizzat yapılmaktadır.

Tablo 1: A ve B hastanelerinde Hasta tiplerine göre yapılan doğrudan hemşirelik bakım işlemlerine ayrılan süreler arası farkın analizi

Hasta Tipi	A Hastanesi			B Hastanesi			t	p
	Hasta Sayısı	Ort bakım süresi	SD	Hasta Sayısı	Ort bakım süresi	SD		
1	27	9,91	5,04	10	45,93	12,56	81,31	0,000
2	26	20,88	6,08	16	89,79	15,05	222,03	0,000
3	8	35,81	9,44	10	123,66	10,66	171,92	0,000
4	7	51,24	8,48	4	176,09	17,35	129,24	0,000

Tartışma

- Hemşirelerin aynı hasta tipi için, hasta bakımına ayırdıkları süreler, servisin fiziksel yapısından, hastalara yapılan hemşirelik bakım işlemlerinin çeşitliliğinden ve miktarından etkilenmektedir.
- Ayrıca yapılan ölçümlerin istatistiksel olarak yeterli ve geçerli olması da oldukça önemlidir.

Sonuç

Araştırma sonucuna göre:

- Bir hastane için ölçülüp hesaplanan süreler, başka bir hastane için aynen kullanılamaz,
- Her hastane için, ilgili bölümüne özgü geçerli ve güvenilir bir hasta sınıflandırma ölçeği kullanılmalıdır,
- Her servise özgü hasta bakım süreleri, ayrı ayrı ölçülerek hesaplanmalıdır.

Veri toplama ve hesaplama yöntemlerini «Sağlık Hizmetinde Yönetmel Sorunların Analizi» kitabımızın «Servis Yönetimi» bölümünde bulabilirsiniz. Kitaba aşağıdaki adresten ulaşabilirsiniz.

<http://www.dilekekici.com/kitaplarim/kitap-siparisi/>